

Zapomeňte na létajícího Čestmíra, přichází létající úředník

1.9.2023 - Jiří Korbel | Ministerstvo vnitra ČR

Místo zmateného létajícího Čestmíra rychlý létající úředník, místo každý sám za sebe Institut společenství obcí a třeba místo odměňování starostů závislého na vůli vlády odměňování podle objektivních statistických údajů.

Napsat zákon, který nebude nikomu nic nařizovat ani nikoho zatěžovat novými povinnostmi, ale naopak zjednoduší to, co lidem v obcích a krajích komplikuje život? Na Ministerstvu vnitra si řekli „Ano“, přesně to je potřeba. Proto přicházejí s novelou zákonů o obcích, krajích a hlavním městě Praze. Jak tvrdí, jejich cílem je zlepšit fungování samospráv, ulehčit jim práci, pomoci fungovat hospodárněji a spolupracovat tam, kde se vyplatí dělat věci společně. „Někde možná píší zákony od stolu v Praze. My jsme se zeptali přímo v obcích lidí, kteří ty obce řídí, i místních sdružení, co je nejvíc trápí při běžném provozu a jak by to chtěli zlepšit. Poznatky jsme vzali, vyhodnotili a dali na papír,“ vysvětluje ministr vnitra Vít Rakušan, který má jako bývalý starosta z domluvy resortu s regiony obzvláště radost.

Půjčit úředníka sousedům

Létající Čestmír létal v osmdesátkovém seriálu tam a zpět. Létající úředník bude od roku 2024 pohotově létat do obcí, kde bude třeba snížit administrativu, zvýšit kvalitu a rychlost rozhodování či ušetřit obci i občanům peníze. Má jít o místního úředníka, který bude společný pro více obcí zejména pro výkon státní správy. „Každá obec má odborníka, ale hlavně malé obce nemají odborníky na všechno. Tím, že je spolu budou sdílet, ušetří čas, peníze a zrychlí i zkvalitní rozhodování,“ dodává Rakušan. Například odborník na přestupkové řízení bude pomáhat více obcím, stejně jako třeba odborník na povolení kácení dřevin bude tato povolení místo pro jednu připravovat pro více obcí. Neznamená to tak žádné náklady ani úředníky navíc.

Ministerstvo zdůrazňuje, že i když je létající úředník skvělý nástroj, jak odbřemenit starosty, je to jen dílek připravované skládačky pod názvem Institut společenství obcí. O co tedy jde? Předně nikoli o obdobu existujícího dobrovolného svazku obcí, ale o hlubší spolupráci mezi obcemi ve správním obvodu ORP, která obcím kromě létajícího úředníka umožní plánovat a realizovat společný rozvoj v bohaté škále činností. „Společné plánování péče o seniory, spolupráce při zajišťování školní i předškolní docházky, řešení odpadů i dopravních služeb. To jsou některé oblasti, které společenství umožní,“ říká ministr vnitra.

Dělat věci, které dávají smysl

Když v květnu Ústavní soud řekl, že je protiústavní, aby o valorizaci odměňování starostů rozhodovala vláda, na vnitru překvapení nezavládlo. Ani oni už nepovažovali systém za vhodný a změnu v novele navrhli ještě před rozhodnutím soudu. Výše odměn volených zástupců samospráv už nebude závislá na politické vůli vlády, ale na objektivním statistickém údaji. Nově se automaticky vypočítá dle vzorce z průměrné hrubé měsíční nominální mzdy. Smysl podle vnitra dávají i další změny novely. Díky tomu už tak například nedojde k situaci, která nedávno nastala v Praze, kde společně působil nový primátor a stará rada. Nové vedení obce se ujme funkcí najednou, a nikoli postupně. Tečka.

Právě tečka je něco, co jsme snad udělali za covidem, ne však za distančním jednáním zastupitelstev.

Covid totiž ukázal, že tahle možnost je potřebná. Proto vnitro v novele dává jednání na dálku jasná pravidla. Slibuje ale, že půjde o doplněk a účast na dálku nebude nikdo zastupitelům ani veřejnosti nařizovat. Stejně tak covid i tornádo na Moravě ukázaly, že starostové při mimořádných situacích nemají po ruce nástroje umožňující jednat rychle. Proto dojde k posílení jejich pravomoci při řešení mimořádných situací. Rozhodnutí místo kolektivnímu orgánu bude mimořádně svěřeno starostovi třeba při zjednávání firem k odstranění následků živelních událostí. A Vít Rakušan ujišťuje, že těmito body novinky nekončí.

Zákon po schválení vládou zamířil do Parlamentu. Pak přijde na řadu podpis prezidenta. Účinnost zákona se předpokládá od 1. ledna 2024. Zda se složité řízení obcí vážně zjednoduší, bychom se tak měli přesvědčit od Nového roku.

<https://www.mvcr.cz/clanek/zapomente-na-letajiciho-cestmira-prichazi-letajici-urednik.aspx>